

Нашто знадобіўся рэферэндум

Рэферэндум 14 мая 1995 года канешне знадобіўся не толькі самому А.Р. Лукашэнку, але, перш за усё, ён знадобіўся расейскім нацыяналішавіністычным і імперскім настроеным колам сасмой Расеі і Беларусі, якія пакутаюць вялікадзяржаўнай настаўгіі на бышай Імперыі. Гэта пад іх уплывам і шаленым антыбеларускім націску у прэсе, якую трудна назваць беларускай, і былі зніцыраваны "рэферэндум" прэзідэнтам А.Р. Лукашэнкай. Канешне, яго мов зніцыраваць толькі прэзідэнт з аднаведным ідэалагічным менталітэтам.

Як вядома, ініцыятар "рэферэндуму" выхаванец КПСС пасляваеннага перыяда, калі КПСС яна зразумела, што тэрорам камунізм не пабудуеш. Падчас яго вучобы старанна хавалі прауду аб камуністычным тэроры у СССР, запрауднай гісторыі Беларусі, шматлікіх і ахвярных войнах з нашымі прэдкамі Масковіі і Расеі, аб паўстаннях супраць заваеўнікаў, русіфікацыі Края і г.д. З яго выхавалі "савецкага чалавека" "Інтернацыяналіста", патрыэта не незалежнай Рэспублікі Беларусь, а Савецкага Саюза. Трэба сказаць, што надзеі партыі ён апраудаў і у часы Савецкага Саюза ніколі не гаварыў, што камунізм лічыць утопіяй. Вядома, што ён пры Савецкім Саюзе ніякім чынам не змагаўся за незалежнасць Беларусі. Прэзідэнтал ён можна сказаць стаў, як барадзьбіт з карупцыяй, Гэта ідэя авалодала масамі яшчэ з часоў Савецкага Саюза пры якім час ад часу арганізаваліся кампаніі супраць карупцыянераў але безвынікова, бо арганізатары іх былі самі карупцыянерамі. І гэты гнаінік, застаўшыся з Савецкіх часоў ён рашуча узяўся ускрыць, чым і заваяваў ім прыхільнасць выбаршчыкаў, ужо некалькі гадоў перажываўшых бжанамічнае і духоўнае безладдзе у недаўна аб'вешчанай незалежнай Рэспубліцы Беларусь. Ну, хто ж не будзе галасаваць за такога энэргічнага, акончышага 2 вузы, і з народа, кандыдата, які цверда абяцае вярнуць народу украдзенае у яго, у тым ліку і камуністычнай дзяржава запусціць к канцу 1994 года прадпрыемствы, ліквідаваць беспрацоўе, наладзіць становішча у сельскай гаспадарцы. І г.д. Ужо будучы прэзідэнтам А.Р. Лукашэнка ніяка не мог уразуміць адхляк чаму Савецкі Саюз разваліўся. Ён усё смуткаваў, што "такую дзяржаву так бездарна развалілі". А.Р. Лукашэнка выхаван на савецка-расейскай культуры, а не на нацыянальна-беларускай, бо жну ужо у велімі зрусіфікаванай гвалта і "Інтернацыянальнымі" хітрыкамі Краіне. Яму і у галаву не прыходзіла што Савецкі Саюз і КПСС ідуць к краху. У Вярхоўным Савеце Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнка аказаўся не щчупаком, а акулай сярод разнавіднай рыбешкі.

Ніколі ні адзін беларус, дасканала ведаючы сваю родную мову, дакладна запраудную гісторыю, свядомы патрыёт сваёй Бацькаўшчыны не ініцыяваў бы такога ганебнага "рэферэндума", на шкоду свайму народу.

Сам прэзідэнт матываваў свой учынак на *прадэманстрацыю народу*

(2)

Кашто знадобіўся рэфэрэндум

, што ён атрымаў некалькі мяшкэй пісьмаў ад грамадзян Беларусі з просьбай такіх дзеянняў, якія і былі праведзены цераз "рэферэндум". Але тут галоўнае: хто патрабаваў. Прэзыдэнт не удакладніў нацыянальны, сацыяльны, узрастовы, партыйны склад патрабаваўшых і нічога не сказаў пра мяшкі лістаў беларусаў з патрабаваннем прыняць захады дзеля адраджэння беларускай нацыі і дзяржавы.

Стаўшы прэзыдэнтам А.Р. Лукашэнка збянтэжыўся, што такі развал дзяржавы, яе гаспадаркі, якога ён і не прадбачыў. Хаця, будучы адным із самых актыўных дэпутатаў і Старшынёй Часовай Намісці Вярхоўнага Савета па барадзёбе з карупцыяй у органах улады, не мог не знаць пра запраўдны іх стан. Выйсце із становішча ён бачыў у прыярытэтных дачыненнях з Расеяй, а не у энэргічнай ліквідацыі дзяржаўнай манополіі на 90% уласнасці, дзяржаўнага фэадалізма.

Дзеля гэтага, перш за усё трэба было дагадаць Расеі і рускай дынастыі у Беларусі, настройнай нацыяналістычна, за адзіную Імперыю, хацябы славянскую, пад верхавенствам Расеі. Трэба зазначыць, што цяперашні прэзыдэнт РФ спачатку абяцаў забраць сваіх суайчыннікаў дамоў у Расею, але пакуль што не забірае, а аставіў у незалежных дзяржавах, напэўна каб быў павод умяшывання ў іх унутраныя справы пад прадлогам абароны Інтэрэсаў суайчыннікаў. А ў Беларусі, як вядома, Інтэрэсы Расеі асобныя.

Нездарма лічаць, што рэфэрэндум быў Ініцыяваны Расеяй і на ім разыгрывалася ей беларуская карта. Беларусь для Расеі патрэбна не як Індзіяна, каб снабжаць дзяшовымі энэрганасьбітамі і сыравінай, а як тэрыторыя сваіх Інтэрэсаў. Разыграць ей гэту карту было вельмі проста і становучыя вынікі загадзя, без рэфэрэндуму, былі вядомы. Уся глеба для гэтага падгатоўлена ей за стагоддзі пасля заваявання нашай старажытнай дзяржавы. Тут шмат сваіх, рускіх, людзей, марыгіналаў, манкуртаў, якія займаюць высокія дзяржаўныя пасады. Глубокая врусіфікаванасць Краю і эканамічная залежнасць. Гэтых аб'ектыўных фактараў ужо было дастаткова, каб "звычайны народ" прагавіраваў "за". Бязумоўна, рэфэрэндум планаваўся як рашучы шаг да ліквідацыі беларускай нацыі і дзяржавы. Захопнікі спачатку "вызваляюць", потым акупіруюць, уводзяць свае "новыя" парадкі з дапамогай здраднікаў і марыянетак, якія закрапляюць на сваю выгаду "законамі" і "рэферэндумамі". Потым кампактна заселяюць чужыя тэрыторыі аб'яўляюць сваімі. У выніку пачынаюцца міжнацыянальныя канфлікты, войны, бо ніхто не хоча, каб у яго доме гаспадарылі чужынцы.

Перад рэфэрэндумам агалцеламі рускімі нацыяналістамі, праімперыялістамі, псеуданінацыяналістамі, Саборах Славянскім Саборам "Белая Русь", марыгіналамі, манкуртамі і усімі каю незалежнасць і адраджэнне беларускай нацыі аказаліся недаспадобы адкрыта, без спынення дзяржавай адкрыта ў сродках масавай Інфармацыі разгарнулі шалёную прапаган-

Гэта не мы беларусы прысвоілі сабе "жамойцкую пагоню" (цяперашняй Літвы, якая ў выніку перамогі пад Грунвальдам у 1410 годзе была вызвалена ад германскага крыжыцкага Іга), а Жамойдзь, стаўшая незалежнай пасля 2-й сусветнай вайны, прысвоіла назву нашай старажытнай дзяржавы "Літва", герб Пагоню ды і ў прыдачу ад бацькі Сталіна атрымала нашу старажытную сталіцу Вільню а ^{нава} асобнымі землямі вялікім краем. Есць паміж літоўскай і беларускай пагонямі некаторыя і адрозненні, як напрыклад между гербамі - арламі: гербавай птушкай у ЗША аўляецца лясны арол (у прыродзе ён адміраў, але амерыканцы прынялі захады к адраджэнню і вастанаўленню папуляцыі), у Германіі - чорны арол, у Польшчы - белы арол, у Расеі - двухгаловы (Візантыйскі) арол. Бразаваскае (цяперашні Літоўскі прэзідэнт) быў папракнуў А.Р. Лукашэнка, што ён зобраў у РБ ухылак Іх, літоўскі, герб Пагоня, на што атрымаў адказ: "Забяры ты яго сабе...?".

У Гомелі А.Р. Лукашэнка заявіў:

У Вярхоўным Савеце РБ, выбраным яшчэ пры Савецкім Союзе, як вядома былі пераважна камуністы, рускія па нацыянальнасці, маргіналы, многія і з якіх адносіліся пагардліва, адмоўна к незалежнасці РБ, дзяржаўнасці беларускай мовы, дзяржаўным гістарычным сімвалам, якія ў канцы канцоў і прагаласавалі пад нажымам Прэзідэнта за рэфэрэндум, наперад ведучы пра яго вынікі. На той жа сесіі, напэўна каб залагодзіць людзей, бальшэвіцкая свята 7 лістапада абвесцілі новым дзяржаўным святам.

Гэта непраўда, што ў нас ніколі не было сваёй незалежнай дзяржавы і свая няма сваёй гісторыі. У нас была да 1995 года свая магутная дзяржава - Вялікае Княства Літоўскае, у якой дзяржаўнай мовай была беларуская. У 1385 годзе, каб супрацьстаяць крыжакам, а ў 1569 годзе каб супрацьстаяць ваяунічай Масковіі, ВКЛ утварыла з Польшчай унію. Унію 1985 года (Крэўская) была дынастычнай, у выніку якой вялікі князь ВКЛ жаніўшыся на польскай каралеўне адвізе стаў і каралем Польшчы. У сваёй грамаце 1387 года Ягайла адзначыў, што традыцыя абароны "нашай літоўскай зямлі па-народнаму называецца пагоняй", гэта значыць, што ён далучаў сабе да сярэдневечнага беларускага этнасу - літоўцаў. У Кракве пры дварэ яго карысталіся беларускай мовай. Унію 1569 года насіла федэратыўны характар. Польскаму Каралеўству яна ня менш патрэбнай былі чым ВКЛ. Новая дзяржава называлася Рэч Паспалітая (па-цяперашняму - народнай рэспублікай, хаця на самай справе гэта была шляхецкая рэспубліка. З глыбокай даўніны Масковія вяла супраць ВКЛ шматлікія цяжкія войны. Пасля 3-х надзеяў Рэчы Паспалітай (1772, 1793, 1795 гг.) ВКЛ была цалкам заваёвана Расейскім царствам.

У нашай беларускай гісторыі таксама есць многа слаўных гістарычных дат. Напрыклад, у 1363 г. літоўскае войска на чале з вялікім князем Алігердам калі ракі Сінія Воды (на Дзвікім Полі) перамагла аб'яднаную татарскія орды і вызваляла ад татарскага ярма Кіеўскае, Чарнігаў

Наша змярб'ўся рэфэрэнц. 5

У 1514 годзе 8 верасня гэтман Астроскі разграміў у два разы большае войска маскоўскіх захопнікаў пад Оршай. У 1410 годзе 15 чэрвеня вялікі князь ВКЛ Вітаўт I польскі кароль Ягайла разграмілі магутны нямецкі ордэн крыжакоў пад Грунвальдам (у Прусіі) і вызвалілі з пад іх уладу Жамойдзь (цяперашняя Літва).

За старажытных часоў Беларусь славілася сваёй высокай на сваю часу культурай, адукацыяй, вялікім развіткам беларускага друку.

Імяны беларускіх асветніцў Еўрасіні, полацкай і першадрукара Франука Скарыны вядомы усяму культурнаму свегу.

Падчас вайны Маскоўскай дзяржавы з Аичнай нашых прадкаў (1654-1667) Рэччу Паспалітай 300 тысяч нашых суайчыннікаў прымусова былі выселены ў Масковію. У самой Маскве кожны 5-6 жыхар ёў беларус. Высяляліся ў першаю чаргу "наўкі всякіе и ремеса внаўцїх". Беларусы ў Маскве будавалі і ўпрагальвалі храмы, працавалі пры царскім двары ў Аружэйнай, Залатой, Сярэбранай і Мастэрнявай палатах. У 1665 годзе полацкі манах Варлаам абуцаў маскоўскіх дзецїх польскай і лацінскай грамаде. 26 жыхароў-беларусаў Мясчанскай Слабады сталі акцёрамі першага ў Расіі прыдворнага тэатра, створанага ў 1672 годзе беларусам Із Полацка, прасветнікам, педагогам, першым прафесійным расійскім пісьмекнікам, паэтам, выкаваўцам царскіх дзецїх Сымонам Полацкім.

Ён жа напісаў і праект першага ў Расіі вышэйшай навуковай установы-Славяна-грэка-лацінскай акадэміі. "Ісалтырь рифмотворную" Сымона Полацкага і "Граматыку", напісаную полацкім архіепіска

Мелеціем Смятрыцкім Михайло Ламаносов лічы сваім "вратами учюности" у XVII веку у Рэчы Паспалітай працавалі 134 тыаграфіі, які былі у многіх гарадах Беларусі. А у Маскоўскай дзяржаве Іх было толькі две. Адна з Іх, незалежная ад цензуры патрыярха, была адкрыта Сымонам Полацкім.

ВКЛ было дзяржавай заходне-еўрапейскага тыпа з Магдэбургскім правам, падаткавай сістэмай, добра пастаўленай на таму часу адукацыяй. Толькі на філасофскім факультэце Пражскага універсітэта у XV-XVI стагоддзях закончылі не менш 20 беларусаў.

Расійскага першадрукара Івана Фёдарова (Фёдаравіча) назат рад расейскіх вучоных лічаць беларусам шыхунскага рода, а другога першадрукара - Пятра Мсціслаўца - проста беларусам. І з Вкл.

Наш беларускі суайчыннік Ян Літвін у 1480 гаду адкрыў першую тыпаграфію у лонданскім СІці. А уражэнец Мсціслаўца Ілья (Гальвеш) Капіевіч па заказе расійскага Імператара Пятра I друкаваў кнігі у Амстэрдаме і зьях быў аутарам "гражданскага" рускаго шрыфта падчас Пяроўскай рэфармы рускай азбукі у 1708 г. Пасля таго цэлае стагоддзе гэты алфавіт называлі "амстэрдамскімі літэрамі", ці "белорусской азбукай".

Па матэрыялам першай усерасійскай перапісі насельніцтва 1897 г. % грамотных у сярэднім па Імперыі складала 28, а у беларускіх губернях 32,6 .

У Вкл на высокім узроўні стаяла юрыдычная справа. Прыкладам чаго служачь з рэдакцыі Літоўскага статуту на беларускай мове.

Прыведзены тут толькі некаторыя факты Із гісторыі нашай вяржандакаланіяльнай дзяржавы - ВКЛ сведчаць аб яе велічы калі яна была самастойнай, незаваёванай расійскай дзяржавай.

Дзяржаўныя мужы ганарыліся сваёй дзяржавай, мужна баранілі яе, карысталіся беларускай дзяржаўнай мовай, шанавалі яе, адстоівалі.

У прамове да выдання 3-га Статута Вкл, меу Сапега пісаў: "...н обчим (чужым - І.М.) якім языком, але сваім власным правам спісання маем..." А артыкул І-ых нахрыкрайх раздзела ІУ сцвярджаў: "А пісар зекі мае па-руску літарамі і словы рускімі все лісты, вынісы і позвы пісаці, а не Іным языком і словы..." Такім чынам, зацвярджалася дзяржаўнасьць рускай (дакладней, старабеларускай) мовы. Так ён выказаў радасць ад выдання Статута на роднай мове. А за найвялікшае дабро грамадзян Айчыны Сапега уважаў вярнасьць.

Трагедня Вкл і беларускага народа пачалася з часоў, калі Маскоўскай дзяржавай скаў правіць Іван ІІІ. У 1462 гаду ён узяў сабе за жонку апошняга візантыйскага Імператара і абвясціў сябе царом і спадкаемцам Візантыі і галавою усіх праваслаўных хрысціян Усходняй Еўропы. Дзяржаўным гербам Маскоўшчыны быў абвешчаны двухгаловы арол - быўшы

7

што усе праваслаўныя землі, уключаючы і літоўскія, павінны перайсці пад маскоўскую уладу. У 1480 годзе Маскоўская дзяржава поўнасьцю энзвалілася ад татараў і з гэтых часоў сама стала вясці бесперапынныя войны супраць ВКЛ і Рэчы Паспалітай. Канчаткова ВКЛ было заваёвана Расіяй у 1795 годзе.

Ахаваючыся над расійскай няволяй, нашы продкі паўставалі супраць акупантаў. У 1661 годзе паўсталі супраць расійскіх акупантаў Магілянчане і вырвалі сямітысячны маскоўскі гарнізон. У 1794 гаду у Беларусі, Жамойдзі і Польшчы выбухнулі паўстанні пад кіраўніцтвам Тадеуша Касцюшкі, беларуса па нагоджанню, якога было падаўлена карнікамі і камандзірамі акупантаў А. Суворавым. За свае крывавае подзвігі Сувораву атрымаў ад Імператрыцы Кобрінскую воласць і іншыя беларускія землі з 13279 душамі прыгонных сялянаў. "Заслугі" Суворова перад беларускім народам акупантамі былі увекавечаны шытамі яго помнікамі на нашай зямлі і назвамі яго імям. Толька адна вуліца імя гэтага ката беларускага народа названа 60, 30 калягасаў несці імя Суворова. У Кобрыне створан музей імя Суворова, а у Мінску яго імя названа ваенная школа і інш. Гэту сувореўскую тэманіміку, абражаюшчую наш народ, даўно пара было замяніць іменамі паўстанцаў, якія бароліся супраць чужаземнай акупацыі.

Захапішы Беларусь Кацярына II і ейны сын Павел II раздалі у Беларусі сваім памешчыкам 208,5 тысячы душаў "мужска пслю", а умесце з сем'ямі больш за мільён.

У 1830-31 гадах у Рэчы Паспалітай усныхнула другое паўстанне супраць расійскіх акупантаў, але і яно было падаўлена, а у 1863-64 гадах - трэцяе пад кіраўніцтвам К. Каліноўскага. Пасля яго паразы на Беларусь нахлынула новая хваля русіфікацыі.

Галоўнай мэтай расейскай акупацыйнай улады усіх часоў было знішчэнне ідэі беларускай дзяржаўнасці, эрусіфікаванне самаго народа. Што мы назіраем і цяпер. З гэтай мэтай з дапамогай школы стараліся зрабіць тое, што не магла зрабіць армія. Заміж зачыненых беларускіх школаў адчыняліся расейскія. У 1920 годзе быў зачынены універсітэт у Полацку. У 1836 годзе выйшаў Указ аб увядзенні выкладання на рускай мове у вусіх навучальных установах Беларусі. У 1839 годзе акупацыйная улада зліквідавала беларускую вуніятскую царкву, якая з гэтаму часу стала нацыянальна-асветніцкай царквой. У 1840 годзе выйшла забарона карыстацца у судах Літоўскім Статутам, а назва нашай Бацькаўшчыны Літва была заменена на "Северо-Западный край". А каб сцерці з памяці беларусаў назву сваёй дзяржавы, тэрмінам Літва сталі хіар называць Жамойдзь (цяперашнюю Літву). Гэты назваў нагай дзяржавы так за ёй і замацаваўся, а наша краіна стала называцца Беларусь, а тая, хто хоча бачыць нашу дзяржаву правінцыяй Расеі хіар падчоркнута называюць яе Белая Русь, т. ё, Рас

Нашыя змярзлыя рэфрэмацыі 8

За чатыры гады пасля падаўлення паўстання 1963-64 гг. былі кавнены 128 яго удзельнікаў, прыгавораныя к катарзе 353, выселаны на пасяленне у СІБІР - 504, а за межы Польшчы і Беларусі - каля тысячы 12 тысяч. На Беларусь нахлынула новая злыбная хваля русіфікацыі. Царскія улады сталі накіроўваць сюды свяшчэннікаў і чыноўнікаў, даючы ім разныя ільготы, з мэтай выкавання сваёй Імперскай палітыкі. Усе дзяржаўныя нады маглі занямаць толькі рускія. Яны мелі павышаныя аклады, розныя прывілегіі і былі актыўнымі правадырамі русіфікатарскай палітыкі.

Падчас усей амаль 200-гадовай акупацыі Расеяй Беларусі значным фактарам русіфікацыі края было расійскае войска, шматлікія гарнізоны каторага размяшчаліся у беларускіх гарадах і мястэчках. Такая практыка захавалася і у савецкай Імперыі.

Пры камуністычнай фашыстскай уладзе была фізічна знішчана амаль уся эліта нацыі. Судовымі і несудовымі органамі, на даных У. Адамчука (кн. "Палітычныя рэпрэсіі 20-50-х гадоў на Беларусі. Мн. "Беларусь", 1994г.) у рэспубліцы на палітычных матывах у 20-50-я гады было рэпрэсіравана 250 тысяч грамадзян, із якіх 35 тысяч расстраляна. Дзесяткі тысяч раскулачана і выселена із свайго беларускага дома у чужыя мясціны.

Пасля 2-й міравой вайны на Беларусь хлынула новая моцная хваля перасяленцаў із Расеі у поісках лепшай долі, арганізатараў савецкай улады, дзеячоў партыі, вайскоўцаў і разных спецыялістаў, выцяскваючы беларусаў на "будовы камунізма" у аддаленых кутках Савецкага Саюза. Калі у даваенныя гады у Беларусі прахывала 440 тыс. рускіх, дык цяпер прахывае больш за 1,5 мільёна. Беларусь была імбінным месцам для чужынцаў, асабліва вайскоўцаў: бяспечная месца, добрыя людзі, красівыя дзясчатны, гэтачовыя і у дастатку харчы. Пад шырмай пераплаўкі нацыі у адзіны савецкі народ ішла звычайная русіфікацыя Края.

Беларусь гэта быў міжнародны морг і магілынік ня толькі свайго народа, але і іншых народаў. За чужыя Інтэрэсы Беларусі няслі жахлівыя страты насельніцтва, матэрыяльных і культурных каштоўнасцяў.

Падчас Швонскай вайны (1558-1583), Маскоўскі цар Іван ІУ, распачаўшы вайну супраць Вялікага княства Літоўскага, у 1563 годзе захапіў Полацк, у якім учыніў жудасныя забойствы, дзесяткі тысяч людзей выводзіў у няволю. За 16 гадоў панавання ягоных ваяводаў на Поляччане край гэты абязлюдзеў, здзічаў.

Падчас вайны 1654-67 гг. Маскоўскага царства супраць ВКЛ і Польшчы із 2,9 мільёна даваенных жыхароў уцалела толькі 1,4 мільёна. Край быў разграблены і зруйнаваны ўшчэнт.

Падчас Паўночнай вайны Расеі са Швецыяй (1700-1721) пры Пятры І. насельніцтва Беларусі уменьшылася на 1/3 (300 тыс.)

У канлязненскіх вайну франкажурскіх Французка-Расейскіх 1912

Із 4-мільённага насельніцтва Беларусі п. *А. Мішэвіч*

У XX стагоддзі падчас I-й сусветнай вайны, грамадзянскай вайны, камуністычнага тэрора I 2-й сусветнай вайны Беларусь страціла не менш паловы свайго насельніцтва. А якія матэрыяльны ды культурныя каштоўнасці?! Падлічана, што каб Беларусь не знала "Вызвольцеся", а жила без чужых войнаў, была б 40-50 мільённай украінскай багатай I культурнай краінай.

У 1795 годзе Беларусь захапіла краінаў якую амань на 200 гадоў, яку Маркс I Энгельс назвалі жандармам Еуропы, Ленін - турмой нарэдаў а прэзідэнт ЗША Р. Рэйган - Імперыяй зла.

Прайшоўшы "рэферэндум" нічога не суліць нашай краіне добрага I у будучым, а не дай бог мы станем правінцыяй Расеі, то у XXI стагоддзі страты нашы ад чужых Інтэрэсаў будуць не меншыя, чым у папярэдніх стагоддзі.